

# Blåklockor.

Pennteckningar ur folkslifvet

Erik.

I. Uragua brudomsvännen

II. Sjönattinen, hvars brud var tvölös.

Helsingfors.

G. W. Edlunds förlag.

1873.



# Blåklockor.

Öfversättning af ur folksäfwet

af

Erik.

[Wik, Jock, Erik]

- I. Trogna barndomsvänner.
- II. Sjömannen, hvars brud war trolös.

Helsingfors.

Snickarhandelsbroscherys tryckeri, 1873.

G. W. Edlund's förlag.



Gunstbenägne läsare!

Tillåt mig att säga dig ett förtroligt ord!  
Under mina barnår war jag omgifwen af en skön natur, i hwars blomsterstöte jag njöt mina sällaste stunder. Synnerhet war det mig färet att sälla sabbatsmorgnar gå ut i det gröna och bekransa mina lodar med blommor och grönt. Vägen förde mig genom en bördig åker, der en kulle war fullströdd med mina älsflingsblommor, bläcklockorna. Vid kyrkklockans högtidliga klang, hwilken kallade ung och gammal till möte inom templet's helgade murar, såg jag bläcklockorna buga sig för en mild sommarsläkt — de ringde till ottesång i det gröna. Jag gladdes derwid, men jag kände mig dock ofta wemodigt ständ, emedan jag saknade en leffamrat, som funnat dela mina barnafrojder.

Men tiden flade förbi och jag stod der snart såsom yngling. Jag hade hast den ofskattbara lyktan att i en god folkskola få näring för det tanke- och känslöif, som redan i min späddare ålder halft omedwetet rörde sig på djupet af mitt

hjerter. Men äfven nu saknade jag någon som funnat dela min glädje och mina sträfvanter. Jag såg ynglingar, som midt i skönhetens värld jägtade efter falska nöjen, hvilka blekte helsans rosor på deras kinder och röfwade barnaofskulden ur deras hjertan. Detta smärtade mig djupt och mitt bröst uppfylldes af den lifligaste önskan, att kunna verka något för öppnandet af ungdomens sinne för några högre och ädlare själsnjutningar. — Se der erfaren hvarföre dessa „Bläcklocker“ framtråda. Mätte de helst i någon ringa mon tydas åstadsomma åsystad werkan!

#### Tecknaren.

#### Trogna barndomsvänner.

Har du, käste läsare, någon gång wistats i Ry-ländsta skärgården? Wi antaga, att du gjort det. Då har du wisserligen någon stilla sommar-morgon stundat dig ut i det fria, för att beundra naturens sägning och morgon-solens förgyllande prakt, som utbreit sitt guldskimmer öfwer grönsande holmar, blänkande watten och snabbt rodde siffarbåtar. Här och hwar på skären framstjuntade en liten täckt menniskoboning, till hälften gömd af mörk-gröna granar eller fluggrisa lösträd, och wid sidan såg du kanske ett par lyftiga makar, som syflade med ett upphänga strömmingsuät. Derunder tralade de kanske på en munter wisa, från stogen ackompagnerade af tiotals bewingade fångare, som glada qwittrade sina morgonhyinner på "grönan qwist." Skön och intagande är en sådan taffa, då den omgifwes af silfwerklara watten och belyses af en strålände sol.

Fullt så skön är kanske ide den natur, i hvars sköte wi nu gå att göra bekantskap med de trogna

barndomsvänner, hvilkas enkla kärlekshistoria vi förefatt och att berätta, ty den holme, hvar på deras föräldrahem äro belägna, hör till den yttre lanten af skärgården, der kala klippor och mer eller mindre skoglösa stigar icke erbjuda några sköna, ehuru imponerande vyer.

I en skogsbacke, nära till en liten källa, som framqväller invid en stor sien, lela tvänne barn, en gosse och en flicka. De äro omkring tio år gamla och "föta ungar" båda två. Friska och röda som tvänne trumpetande hyfenglar, dansa de så muntert på den mjuka mossmattan, att man kunde taga dem för tvänne elfvor, uppstigna ur källans klara våg. Men snart tröttna de wid lel och spräng och då sätter flickan sig ned på en tufva och börjar spegla sitt lilla rosiga anlete i källan. Om en stund kommer gossen med en stor örtaqvast, som han hopbundit af skogens vackra blommor och bjuder den åt flickan.

— Ja, jag skall göra en liten krans deraf och lägga på den der granna gossens hufvud, som jag ser i källan, sade Lovisa och mottog blommorna.

Adolf tittade i källan och ropade:

— Nej, se du, det är ju en flicka, som blidar upp ur vattnet. — Ja, nu wet ja', ja nu wet ja', jublade Adolf och sprang upp, det är min brud

som jag ser i källan. Mamma berättade, att när man om midsummarastonen ser genom en wigselring ner i en källa, som rinner norrut, så får man se sin brud.

— Ja, det har jag också hört, sade Lovisa förnumstigt och kuckte på naden, men se, nu har du ju ingen ring och då ser du ingenting, fastän det är Johanneaston.

— Jo men, ser du Lovis', det är ju ändå en flicka och hon är så lit dig. Dina kinder, din mund, ditt hår och dina ögon, alldeles som om du sjelf låge der och tittade på mig. — Kanste . . . kanste . . .

— Tyst, Adolf! der är ju ingenting, sade Lovisa hastigt och slog med en käpp i källan, så att de dalrande bilderna ett tu tre försvunno. — Nu springer jag till stranden och ser när pappa och mamma komma i land, forskor hon och ilade bort. Men Adolf var ej sen att följa efter och så stodo de snart wid stranden, roande sig med att taga "smörgåsar."

— Swad ger du mig, om jag får tre smörgåsar? frågade Adolf, hållande en flat sten i handen.

— En kyft om påst, svarade Lovisa skälmst.

— Men se der komma far och mor! forskor hon och pelade ut mot sjön, der en liten båt sågs komma,

bemannad med en man och en kvinna. Dessa voro fiskaren Karl Hällström och hans kära gumma Abolfsina.

— Fiskaren Hällströms enda rikeedom var hans hydda, hans båt och hans nät. Men i likhet med de flesta andra fiskare i Nyländska skärgården hade han en senig arm, ett oförsträckt mod och en jernfast ihärdighet. Sin båt rodde han snabbt såsom gumman förde sin slottspole genom väfven, och när stormen hven och vågorna brusade flötte han rodbret med wan och kraftfull hand. Men hände det då, att hans strömmingsfötur måste bli ett rof för elementernas wilda raseri, då lade han sin manliga beslutsamhet och ihärdighet som bäst i dagen. Då andra fiskare under dylika omständigheter skudade att förebygga nöd och brist för den kommande vintern genom att luren dreja bränvin från Estländska sidan och sälunda gjorde sig till lagbrytare, då var hans första tanke: "Herren gaf och Herren tog, välsignadt ware Herrans namn!" och så skaffade han sig nya nät och började med hoppfullt mod sitt arbete änyo. Och huru det var, så lyckades han sälunda mota nöden, ehuru den ofta stod på tröskeln till hans torftiga boning; ja, hvad som ännu bättre var, han hoppstrapade med tiden en för hans stånd och villkor ganska anseelig förnö-

genhet. Flit och sparsamhet var hans lösen. Witte många följa hans exempel!

Hällströms närmaste granne var Lotjen Anders Wägman. Denne man liknade Hällström i många hänseenden och grannsämjan var därför så god man kan önska sig. Gummorna bjödo hvarandra tätt och ofta på en kaffetår och gubbarna rökte och pratade så att det stod herrliga till. Deras barn voro de bästa lekamrater i werlden. Detta syntes i synnerhet vara fallet med Adolf och Lovisa, hvilka wi redan lärt känna. Tidigt började de drömma om kärlekens fröjder och lila tidigt började deras mödrar förespegla sig själfwa och hvarandra all den glädje och lycka, som kunde blifwa deras del, om dessa deras kära små engång skulle blifwa ett lyckligt äkta wif. Huru skall det gå? Wi så se.

Nära femton år hafwa flyttat hän. Det är en solig wårdag. De första hwitflippor hafwa slogit ut och vågorna sjunga sina första sånger wid Finsta wakens stränder. En större skonert gungar hän öfwer den böljande wakens klara watten. I fören står en ung, starkt byggd man, som synes vara omkring tjugusem år gammal. Som en halst förstorörd Herculesbild står han der, med den tårstlyida blicken fästad på de lelande böljorna. En djup

sorg affveglar sig i hans manliga drag och en wisj  
hopplös bitterhet kan lasas i det allt emellanåt dystert  
flammande ögat. — Han mumlar något, han reder  
sina ord och ljud och slutligen börjar han sjunga:

Jag minns de flydda åren,  
Jag minns dem som i går,  
Då jag i barndomsåren,  
Med blommor i mitt hår,  
Rig walde glad en blomkrönt tärna,  
Som blef min glädjes sol, min stjerna

Hwad stönt jag sedan tänkte,  
Hwad godt jag önsade,  
Som mål hon alltid blänkte  
Och lust mig minnade.  
Jag dansade så glad i högen  
Framåt som solsten uppå vägen.

På äng, i skog wi lekte  
Så sprittande som lam,  
Och vinden kunden smekte  
Hwarhelst wi gingo fram.  
Wi sorglöst njöto glädjens stunder  
I lifwets blomsterfädda tunder.

Wi som ett par öf drömde  
I Hymens sälla band,  
Ett paradís sig gömde  
Uti vår kärleksbrand,  
Och, blomsterkrönta, med hwarandra  
Wi skulle genom lifwet wandra.

Island en liten hydda,  
Island ett tungligt slott  
Och troget skulle stydda  
Mot regn och stormar blott —  
Sj annat ondt wi kunde ana  
Som möjligt på vår blomsterbana.

På sjön wi skulle meta  
Och segla hwarje dag,  
I flogen blommor leta  
Af hundra stöna slag  
Och hundra wadra franfar wira  
Att stugan dermed prybligt sira.

Wi skulle ständigt sprida  
Blott glädje rundtomkring,  
Och trösta dem som lida  
Utt uppå jordens ring.  
Wi skulle hjälpa hjertligt gerna  
Och fader- moderlösa wärna.

O, dröm! hur blef din fägring  
Med all sin ljusna glans  
En tom, en flyktig hägring,  
Som snart ej mera fanns.  
Hwi fäste du öf wid hwarandra  
Då stilda wogar nu wi wandra?

Den sjungande är ingen annan än Adolf Wäg-  
man. Orsaken till hans sorg och hans färd på stoner-  
ten skola wi straxt få höra.

Lovisa Hällström och han hade genom den själarnas onämnbare harmoni, som allt ifrån späda-  
ste ålder rådt emellan dem, redan tidigt lärt äfsta  
hvarandra och att förstå denna kärlek. Vid sju-  
ton års ålder mottog Lovisa förlofningringen af  
sin barndoms- och ungdomsälftare. En skonare kär-  
leksvår än den som då uppblomstrade i dessa  
friska naturbarns unga hjertan har väl ännu af-  
drig spridt sin glädje i något människobroöst. Upp-  
vuxna wid hafvets barm voro dessa älskande glada  
och fria som den spelande vinden; ingen oren tanke  
flådade deras olonsflade wäsen, intet trydande fram-  
tidsbekymmer bredde sina tunga moln på deras  
panna eller stymde deras klara blidar. Hellsans ro-  
sor pruntade oförblenade på deras kinder och kraft  
och mod och hopp fyllde deras redliga bröst.

Så förflöto många år. Men, länge war Adam  
ide i paradiset. Emedan Lovisa war en fager och  
hjertergod tärna och desutom war owanligt slitig och  
kunnig i qwinliga slöjder och göromål, töfwade det  
ej länge förrän friare infunnno sig. Men Lovisa  
lyknade ej till deras granna kärlekstal, utan utde-  
lade slitigt korg på korg. Dod — huru det war  
tyckte sig Adolff slutligen börja förmärka, att hon  
ej war nog kall mot en af friarene, utan att hen-  
nes blid föll ljusare och mildare på honom än på

andra. Adolff hade det lilla felet att hysa stora an-  
lag för svartsjuka och följde därför sin Lovisa med  
rättiga fallblidar. Det är mycket troligt, att detta  
retade henne så, att hon låtsade wisa sig tillgäng-  
lig för den glödaude kärlet och de warma böner,  
som den ifrågawarande friaren stöfde på henne,  
ochuru hon likväl i sjelfwa werket förblef sin barn-  
domswän trogen. Men Adolff kunde ej tåla några  
"trubugter och kärlekspjoller" af sin äresta och be-  
flöt därför att "fara så långt som wägen räckte",  
gifwande den trolösa på båten.

Med den stonert, der wi nyh anträffat honom  
war Adolff stadd på färd till Wiborg. Han hade  
fött och erhållit en plats som tullbetjent och det  
war denna tjenst han for för att mottaga. Långe  
war han dock ej borta, förrän ett bref anlände från  
Lovisa, som sjelf kunde skrifa, så siskaredotter hon  
war. Hon frågade hwarföre han rest bort, utan  
att hafwa tagit affled, utan att hafwa sagt ett ord  
till förklaring o. s. w.

— Troor du ej, stref hon widare, att jag allt  
fortfarande är din trogna barndoms- och ungdoms  
wän? Ad, du kan ju ej twifla på din egen äls-  
kade Lovisas uppriktighet, då hon säger, att hon  
är och förblifwer trogen sin första, sin enda kärlek.  
I nära femton års tid har jag burit din bild i



mitt hjerta och aldrig lär den kunna plånas derur, om än du skulle swita mig.

Lovisa talade hjertats ofonsklade språk, som ej kunde annat, än göra ett djupt intryck på Adolfs känsliga hjerta. Han besvarade brefwet i samma ton och bad om förlåtelse för den orättwisa misstänke, som han utan anledning börjat hysa om henne.

Några wedor hafwa förfluttit. Åter göra wi ett besök på en seglande fluta, hwilken plöjer Finnska wilens böljor. Om bord bestinna sig en ung man och en ung wader qwinn, hwilka synas med obestreflig fröjd blida in i hwarandras klara ögon; det är Adolf och Lovisa, nu förenade genom Hymens sälla band. De njuta nu den största glädje, som jorden bär, ty ingen jordiff fröjd är större än den, som en ren och trofast kärlek skänker.

De lefwa allt fortfarande ett lyckligt lif, desja trogna barndomswänner. Adolf har rastlöst arbetat och sträfawat framåt så att han nu är en wälbestäld tulluppsyningsman och, hwad bättre är, en god husfader. Lovisa är en huld och älskwärd maka och en driftig husmoder. Deras ättenskap är wälsignadt med snälla och friska barn, hwilkas klarblåa ögon nu äro de sällor, i hwilka Adolf och Lovisa se sig sjelfwa återseglade.

Sjömannen, hwars brud war trolös.

För några år sedan inlöpte ett af framlidne kom-  
merjerådet Wolffs fartyg i Brands hamn nära Ni-  
kolaistad, efter att hafwa varit på en af sina läng-  
sta resor. — Bland de sjömän, som nu ändtligen  
nått sin länge efterlängtrade hemlands lust war  
Erik Sand en. Ett muntert glam och skämt hör-  
des från fartyget. Sand syntes glad, men också  
tankefull och brådskande. Så snart alla göromål woro  
undantöfede och enhvar hade frihet att begifwa sig  
hem, för att efter en lång stihömesfa omfamna  
fära anhöriga och wänner, ilade Sand med snabba  
steg mot sin hemby.

Det war en behaglig syn att se den starkt-  
byggde sjömannen med bewingade steg ila genom  
stogen på en liten gångstig, som likt en orm slin-  
grade sig fram mellan träden i många krokar och  
bugter. Hans röda lufande sjömanströja afstaf  
bjert, men behagligt mot den öppnade swarta klä-  
desroden, och den runda hatten klädde honom ut-  
märkt wäl. Det syntes wäl, att han wistats un-  
der ett warmare luftstred, ty anfigtet bar denna  
brunnaktiga och mörka färg, som är så utmärtaude

för sjöman; men detta ansigte war derigenom endast så mycket manligt skönare och då det på löpet belystes af twenne lifliga ögon, hwilla glänste lilt stjernan, då den blidar fram mellan brustna styar, antog det en wördnadsbjudande prägel, som uttryckte manlig kraft och oförfärdt mod hos en stark och redlig själ.

Wi lemna nu sjömannen och flynda oss förut till målet för hans längtan och wandring.

I en liten wälmående by ide långt ifrån detta gamla minnesvärda Wasa, der gräset nu frodas på de öde tonterna, läg ett nätt bondhemman på en wacker kulle, som på södra sidan beläufades af en löfrik björklund. Det war nu höst, så att lunden ej mera erbjöd denna djupa och uppfriskande skugga som under sommaren war wantligt, men den hade dock sina behag. Då den rödmålade bendstugan med sina hwita fönsterlister framskyntade mellan björklarna, påmintes man owillkorligen om det enkla landlifwets trefnad och det företräde man ändå kan skänka den nätta stugan, gömd mellan grönskande träd och omslud af blomsterdoftfyllda windar, framför det majestätiska stenshuset i en qualmig, af obehagliga dunster uppfyllt stad, med sitt bullersamma och föga poetiska lif.

Sedan wi kastat en mönstrande blick omkring

och på stugan, gårdsplanen, "blomsterlandet under fönstret", björklunden och de alltomkring sig sträckande äkertäpporna, som allt befinnes i det ypperligaste skid, göra wi wårt inträde i den framsör och warande boningen. De personer som här befinna sig skola wi ha den äran presentera för läsaren, sedan wi först tagit stugans inre i betraktande. — Möbلمانget här är wäl ide skinnerligt dyrbart, ty här finnas inga betfede stolar, soffor, byråer m. m., ej heller äro de af mahognträäd, ebenholtz eller andra dyra träädslag, men anordningen af det hela är dock så smalfull att den tydligen synes vara ett lån ifrån staden. Detta gäller ide så mycket stugan som fastwer "stugutammaren." I den förra har man ide för ordningens och brukets, ja kausse för nödwändighetens skull, kunnat utmönstra de wäggfasta bänkarna, dito sängarna, med den egendomliga "högsängen" (öfwerhängen), de grofwa äfarna, hwarpå allt slags snidarwirle, brödspett, silhylla m. m. hwila; men man har dock prydt den och gjort den så treflig som möjligt. På wäggarna, hwilka i motsatt fall säkert erbjöde en föga hugnesam åsyn, äro wackra tapeter anbragta och här och hwar hänger en wisjerligen ide konstnärlig men likwäl treflig tassa och emellan dem toppar-, bled- och stenslärl. Klofskåpet är af den nyaste fasonen och

är utan allt twiswel wärdare än de gammalmodiga kockskäpen, hvilka woro långa och smala som nutidens frötnar önska wara, sedan det lyckats kringelwurmens motsländare att affkasta bruket af de himmelwida kringelnerna. — Men wid frågan om taslor glömda wi nämna en, som oneligen är huselets prydnad, ty den återfallar minnet af en bland jordens största hjeltar och redligaste konungar — wi mena "Kung Karl", den 12:te försläs. Taslan föreställer denna hjeltkonung, då han utan annat wapen än sitt goda swärd dödar Nalle, som i medwetat af sin tolfmannastyrka reser sig, för att med ett slag af sina wätbiga rammar fälla Nalle till marlen. Bönderne plögade ofta stratta sig wänta wid betraktandet af taslan och så satte man sig wäntligen ned för att lyhna till någon gubbes berättelser om Kung Karls många äfwenly, hvilka till en del ända in i våra dagar bibehållit sig i folkslets goda minne. Ännu får man ofta höra hans styrka, hans nedlåtenhet och wäntliga sinnelag, men framför allt hans ätning och kärlek för soldaterna, beprisad af det folk, hvars rätta karakter denna konung bättre än någon annan förstod att uppfatta och wärdere.

Som wi blifwit införda i stugulammaren, dit fremmande wäntligen inbjudas, hafwa wi tillfälle

att betrakta all den herrlighet som här ter sig för våra blidar. I stället för att i stugan war en stor, öppen spis, som ej just war hwit och wader, finna wi här en nätt kafelugn, nära intill hwilken en piphylla har fått sin plats. En skäligen wänter byrå, en dito fäng och ett halft dusin suhggastolar samt ett bord, hwarpå en hwit serwiert ligger utbredd, utgöra det hufwudsfalliga af möblemanget. En stor spegel på wäggen, ett schatull på byrån, bländande hwita gardiner och några wänta frukwörter komplettera rummets behagliga utseende. Wi weta icke om det är af afund, eller af hwad orsak det må wara, som man i de från staden länngre bort belägna byarna ofta hör det omdöme om wänt goda by, att man der är så "fäntligt herrsmetad;" men det wisar är att detta omdöme fullkomligt kan tillämpas på den gård der wi nu befinna oss, ty der synes nogsam, att man härmat "herrskapsmanér" i allt hwad den yttre anordningen widkommer.

Wi säga icke så i affigt att kändra ordning och suhggast, de må wara ett "stadsmänér" eller rent af "bondsmänér"; men något hafwa wi likwäl att säga om lusten att hafwa och wara på "bättre wis." — Men wi spara våra ord härom till ett annat tillfälle. — Nu stola wi enligt löfte

presentera husets innewånare. Dessa äro för tillfället endast två: mor Anna och dottern af samma namn. Modren synes vara mycket try och glädlig, men litwål kunna wi försäkra, att hon är ett halft sekel gammal och att hon lifsom alla andra dödliga wareser haft att kämpa med många stormar och owäder under seglatsen på lifwets stormiga haf. Och den minst farliga och ödesdigra war wist icke den, då hon som en 22-årig jänta, ännu ofunnig om werldens lodande frestelser, falskhet och trolldshet, skänkte sitt ofskyldiga hjerta åt en ung man, hwilken begärligt som biet en tid frätsade af des honung för att sedan bortkasta det jäsom man bortkastar en wisnad blomma. Anna hade kanske icke undgått att blifwa lita olycklig som fedligt skeppsbrottna wanligen blifwa; men för det första hade hennes kärlek varit en ren och ofskymtad kärlek, för det andra hade hon alldeles oförmödad blifwit öfvergifwen af sin älskare och för det tredje wiste hon att undan det olyckliga skeppsbrottet rädda aftningen för sig sjelf, sitt eget menstliga och medwetna fedliga wärde — och allt detta gjorde att hon bibehöll mod och godt hopp, hwilka egenflaper följde henne lifwet igenom. Hon gjorde icke som så många af hennes likar göra, hwilka, sedan de engång farit wilse genom en till-

fällig tjoda af förföriska lockelser och en liten passionernas storm, genast förtwisla och slunga dygdens och det rättas kompass öfwer bord, ehuru den nu om någonsin behöfdes, då det först och främst gäller, att återfinna rätta wägen och sedan att fortsätta på densamma till målet, till den hamn, der dygd och ofskuld ej mera stola trampas i stoftet, utan för ewigt blomstra. — Så gjorde icke Anna, ty hon betänkte att "eld ej kan släckas med eld" och att hennes fränka ofskuld engång skulle få en lysande upprättelse. Och hwad kunde det wäl stada henne, att hon i allmänhetens ögon war så olycklig och att hon dömdes så strängt af en werld som är wan att fälla de strängaste domar öfwer sina egna offer? Domaren i hennes eget bröst fälde ju en långt mildare dom och på denna lade hon större wigt än på werldens. Dessutom hade hon nu ett nytt föremål för sin kärlek; hon hade något att arbeta och lefwa för, hwadan det ej tillhörde henne att framslåpa sina dagar i beständig sorg och ångslan, eller i grämelse öfwer werldens förakt. Hennes lilla dotter Anna fordrade nu hennes oafslutna uppmärksamhet och wård och för utkomst och bergning fordrades ett tråget arbete. Detta arbete hade kanske blifwit henne i längden för swårt; men så fogade ödet det

så, att när det såg som mörklast ut blef hon oförmodadt författ i bästa wälstånd. Det hände nemligen att en ganska förmögen bonde, werkelig nämndeman till stånd, heder och wärdighet, måste gömma sin kära hustru i kyrkumullen och lagenligt förja henne i sex månader, hwarefter han knöt hymens bond med Anna och förde henne i sitt hem. I detta hem war det som hennes dotter Anna uppwerpte. Wid tidpunkten för war berättelse war Anna redan omkring 28 år. Men nu skola wi ej gå händelserna i förwäg. Derföre återwända wi till sjömannen Erik Sand.

Efter en längre stunds fortfatt wandring anlände Sand till Rybada — så hette det hemman, der wi nyss aflagt wårt besök. — Med blandade känslor kallades han sin älsfde Annas hem — läsaren har wäl gisfat att Sand älsfde — ty desja frågwe sysselsatte hans tankar: måtte Anna mera minnas mig? måtte hon swilit sina löften? tänk om hon wore gift? död? sjuk? bortflyttad? Måtte hon wara lika ofsyldig, wacker och glad som när hon gråtande låg wid mitt bröst wid war smärtsamma skilsmessa för elfwå år sedan? — Det for en märckbar rysning genom den goda sjömannen wid tanken på, att Anna kanske på ett eller annat sätt gått förlorad för honom. Med

orolig iswer, men dock fast besluten att modigt möta hwad storm som helst, framtog han sin rödblommiga näsduk, tog hatten af hufwudet och borttorfade den ymniga swetten. Derpå kammade och ordnade han sitt swarta hår, satte hatten på hufwudet och gick med rasla steg fram till fugan och inträdde. Mor Anna och dottern woro, som redan blifwit sagdt, ensam i hemmet. Mor syglade wid spifeln och dottern satt wid sin spinrock när Sand inträdde. De syntes i första ögonblicket ej igenkänna honom, hwarföre han genast nämnde sitt namn; men härwid blef ung Anna så hwit som snö och mor släppte ett fat som hon höll i handen. Sand hade emellertid, drifwen af en oemotståndlig längtan att genast få sluta sin wän till sitt bröst, tagit ett par steg och skulle just utföra sin föresats, då han gjorde en upptäckt som slog honom med en bestörtning utan namn — Anna hade warit trolös.

En hel werld af illusioner och ljusa framtidsförehoppningar störtade nu inom ett enda ögonblick i ruiner. Erik stod slagen af häpnad, och en känsla genomfor honom som hämmade blodet i desj lapp. Wången skjuter sig för pannan för en mindre olycka. Erik gjorde icke så, utan besegrade stormen och befallde hjertats upprörda haf att wara

stilla; han war härdad i faran och motgången, så att ingenting kunde drifwa honom till förtwiflan. Det oiwäntade slaget war dock så hårdt att tungan för en stund nelade sin tienst. Hans mörka panna afspeglade litwäl ett ödsligt lugn, ett sådant som en mänklar Novembernatt ligger lågradt öfwer en folktom stad, härjad af eld och swärd. Med en djup suck yttrade han endast: "jafää." — Det låg någonting på engång förebrående, medlidfamt, hopplost och smärtsamt i den röst, med hwilken han utafade detta enkla ord.

Slutligen fattade han Annas hand och yttrade: Jag ser nu, Anna, huru det står till. Ad, jag dåraktige, som i elfwa års tid kunnat tro på en qwinnas ord! Påfångt har jag nu under denna långa tid förtårt mina krafter, i hopp att en gång få en rit wedergällning i din tro och kärlek. Påfångt war det jag köpte denna ring i London — härwid wijade han en tjod guldring — och för-gäfwes har jag samlat de några tusen mark som jag ämnade för ett blifwande hem, der min barn-doms- och ungdomswän skulle bereba mig en him-mel på jorden — så tänkte jag, ad, huru dårak-tigt! För mig blomstrar ingen glädjers mera på denna trotlösa jord, der falskheten och skrymteriet hyska tro och ofskuld, för att störta den lättrogne,

oerfarne stadaren i förderfwet. Men ingen blir en god sjöman så länge han ej gått igenom några stormar. — Farwål nu Anna!

En tår glänste i Eriks manliga öga och rösten war darrande af rörelser i själen. Han beredde sig att gå, men Anna fasthöll honom och endast med möda kunde hon framstamma en bön om för-låtelse. — Du får ej lemna mig så der, Erik, sade hon gråtande. Mitt sel är stort, men Gud för-låter ju oss arma syndare, skola wi då ej förlåta hwarandra? Erik, du får ej lemna mig, för-rån jag fått din fulla förlåtelse! tillade Anna och fat-tade Eriks båda händer.

— Gerna — swarade Erik — förlåter jag dig Anna, ty jag har lärt för mycket under min bortwars, för att kunna wara hård och oförsönlig; aldeinst kan jag wara det mot dig min fordnua Anna! — Men följ mig nu i din kammare, jag har ännu något att säga dig.

Anna teg en nydel och följde Erik upp i en windslammare. Här lade han henne många san-ningens ord på hjertat, hwilka framkallade ån-grens bittra tårar ur dessa ögon, som fordom strå-lade af glädje hwarje gång de riktades på Erik. Han talade så warmt och stönt om deras fordnua kärlek, deras ungdomsfröjder och förhoppningar, att

man kunnat tro honom vara en wältalare och ide en simpel sjöman, wan wid det föga poetiska språk fou sjöfolk wanligen talar. Men hwarje ord war en pil, som genomborrade den olydliga Annas hjerta, hwaro barndoms- och ungdomsflöna drömbilder wäctes, för att i samma ögonblick störts och i fallet påminna, att hoppet om framtida sällhet war att hoppas en omöjlighet.

Erik fastade bliden omtring sig i lammaren, detta rum, der han tillbragt så många lustwa stunder tillsammans med Anna. Han warseblef derwid sitt porträtt, det han tog, sägande till Anna, att hon hädanefter ej wore wärdig att ega det samma. Då fätte Anna näsduken för ögonen, lutade sig mot en fäng och började gråta så häftigt som om hjertat welat brista. Erik förstod orsaken och hängde porträttet på sin plats och sade med rörelse: "Så blif då här, du bild af Annas fordua wän och war henne ett minne från syndda lydligare dagar; tolka för henne war ungdomskärlek och fröjder; påminn henne om de sälla ofskuldens dagar, då dygdens blomma ännu stod oförblekad, då frihdens ande hwi-skade i hjertat om de paradisiska njutningar som en ren kärlek skänker; ja tillhwiista henne hopp om ett lydligare återseende i en annan werld och säg

henne alltid, att hennes fordue wän Erik aldrig skall önska henne annat än godt!

— Gud löne dig för denna tröst! sade Anna och steg upp. Hon närmade sig Erik, tryckte hans hand och tadade hjertligt och warmt. Men ännu en gång bad hon Erik och sade: Döm mig ej så strängt, Erik, jag är nog olydlig ändå. Och minns mig sådan jag war, då du för elfwa är sedan tog farwäl af mig i denna kammare!

— Det skall jag göra, swarade Erik. Som en ofskuldens engel will jag minnas dig och jag will söka utplåna allt som kan fördunkla din lusa bild i min själ. Men nu, farwäl Anna! Wi återse kanste ej hwarandra mera i denna werlden!

Annas hjerta wille brista wid dessa smärtsamma affledsord. Hon tryckte handen mot bröstet och ropade höghjudt. Erik kunde ej uthärda att se denna syn, utan flyhdade, då intet annat råd fanns, emedan de i alla fall skulle stillas, utför trappan och gå samma wäg som han kommit.

Då modren hörde Annas rop, flyhdade hon upp i lammaren. Man kan tänka sig hennes smärta, när hon såg dottern lutad mot fängen och wridande sig som en orm i elben, marterad af de förfärligaste qwal. Hon fruktade, att sorgen och förtwislan skulle hafwa farliga följder, såwäl för



hennes förstånd som det foster hon bar under sitt hjerta. Med en moders hela omhet försökte hon gjuta tröstens balsam i det bedröfwade hjertat, men inga ord syntes wilja förstå. Slutligen blef Anna så utmattad att hon ej mera kunde gråta eller hålla hufvudet uppe. Modren bad henne lägga sig och så gjorde hon afwen. Hon inslummade snart, och är sömnen någon gång välbehöflig så war han det nu för den stadars Anna. Modren ansåg det wara ett godt tecken att hon så somna, ty sömnen är god för sorgen såväl som för tröttheten.

Anna war endast 17 år gammal, då hon blef förlofwad med Erit Sand. Hon war en fager tärne, liflig, glad och wänlig, hwadan hon snart tillwonn sig många beundrare. Och emedan modren blifwit gift med en förmögen nämndeman, hwilken ej hade mera än ett enda barn, en dotter, war det högst sannolikt att han skulle låta Anna dela arfwet med denna. Denna omständighet lockade många giftswarne ynglingar från alla håll till Annas hemby, hwarje gång någon beustillsällning gaf ställig anledning; ty ingen wille naturligtwis låta förstå, att Anna war den magnet som drog honom dit. Det war derföre flere än en som

"spekulerade" på henne, men som hon ännu war så "barnelig", friade ingen till henne "på allwar." Men huru skamflata blefwo ej alla desse spekulanter, då de en wacker dag fingo höra att Erit Sand "hade wift med Nybad Anna", d. w. s. att han friat "på allwar" och fått hennes jaord. Nyttet härom slög som en läpeld genom byn. Wäl skandrade mången wälwis gumma hennes wal, ty hon kunde ju rasande lätt "komma på landsvägen", emedan Erit war "bara en fattig dräng;" men som han litwäl war "nykter och bestedlig" hade man ingenting i hufvudsal att anmärka. Erit wille wisa spågumorna, att man genom arbete lika säkert kan undgå att komma på landsvägen som genom att lyfta ett stort arf, hwaraf man ej gjort sig förtjent. Det war derföre som han blef sjöman, huru mycket han än affhøde det wanliga sjömanslifwet. Som wi redan hört, hade han wid hemkomsten warit borta i elftwa år. Under denna tid hade han sett och hört mycket, men ännu mera hade han sjelf på lediga stunder forskat och läst. Swad som emellertid tilldrog sig med hans Anna skola wi straxt så höra.

"Stönhet och lyshet, wisdom och risedom, ungdom och måttlighet, alderdom och helsta, finnas sällan tillhopa", säger ett ordspråk. Samningen häraf

blir ofta bekräftad. Vetslagligtvis skulle den unga Anna, som wid Eriks afresa war så ren och ofskydlig, äfwen gifwa ett bewis på den sorgliga erfarenhet som gifwit anledning till detta ordspråk. Det har blifwit sagdt, att hon war skön och genom att hon sig uttaga Eriks halfwa månadspenning blef hon äfwen snart jemförelsewis rik. Och ungdom, skönhet och rikedom medföra stora och mångfaldiga frestelser, för hvilka flere än en dusa under. Anna war just icke lätt Sinnig, ehuru hon hade ett lätt sinne; men hon war ganska säfång och wille geru lyfa med granna kläder. Ungdomen i hennes hemby hade genom den nära beröringen med staden blifwit rystligt "herrskapsmetad" och berföre weglade modet på kläderna, isynnerhet slidornas, så ofta det med deras tillgångar war möjligt. Anna, som fått bra med pengar, urartade småningom till en riktig modebocka. För sin skönhet och sina wadra kläder trodde hon sig wara byns bästa slida. Med passion njöt hon ungdomslifwets nöjen och förströelser, for från by till by och wille wara firad hwar hon kom. Wäl war det allom belant, huru hon "tykte om sig sjelf", men hon war så wader, att mången yngling, besegrad af skönhetens makt, likwäl uppkastade henne med sina besöl. Lifaså wiste enhwar, att hon hade "friaren till sjö", och att det säle-

des ej war ribberligt handbladt, att umgås närmare med henne; men man urfsuldade sig dermed, att det "ingenting gjorde, då hon sjelf war nöjd."

Anna kunde icke, lila litet som hwarje annan trolös slida eller yngling, undgå ett rättwist tabel. "Högmod går för fall", sutade mången fromsinad gunna wid kassebordet. "Ja, ni ska' få si att det går på tof för henne", upprepade mången munwig skwallersyster. "Så stort skepp har wäl för seglat omkull som en wällingsgryta", hänlog mången glad gosse, som i ett minuter fällskap wille wisa sig qwid.

Anna lät dem prata och fortsatte sitt glada lif, hon bara. "De må kalla mig gryta, bara de ej få toka i mig", mente hon med stolt förakt. Hade det warit en slädfri, ofskydlig slida, utfatt för ett nedrigt förtal, som framkommit med dylika ord, då hade man funnat skänka dem ett jublande bifall, så söga poetiska de än wero; men utsgada af Anna, sådan hon nu war, wittnade de om ett sorgligt tillstånd. Detta bekräftades äfwen af det snöpliga slut som hennes stolthet slutligen sig. Ej långt förrän Erik hemkom, belastad med penningar och skänker till sin Anna, hade hon warit twungen att gifwa sig med en fattig dräng, som tjente i hennes hem. Hon kunde ej smidra sig med att hon gjort ett

lyfande parti, eller att hon wunnit något på bytet; ty utom det att hennes man war fattig, hwilket i sig sielf ej gjorde så mycket till salen, så ansågs han allmänt och war werkligen litet tafatt eller med andra ord: "han hade en kil ur mössan." Han war dock karl för sin hatt och knep den en gång så mycket beprifade "Nybak Anna", hwilken nu wisserligen ej afundades honom, men hwaröfwer han dock war rittigt stolt. Deras ättenskap, som kort efter Erik Sands besöl och sista sorgliga affked wälsignades med en liten gosse, är dock så olyckligt som ett så befläddt ättenskap lan wara. Anna förjer Erik, — wisserligen mycket för pengarnes skull, emedan hon nu i brist och fattigdom framsläpar lifwet i en usel toja, — men ibland uppyhla hennes barndoms- och första ungdomsminnen och wid sådana tillfällen gjuter hon bittra tårar, ångrande sin fåfänga och sin trolöshet mot sin trogne ungdomswän.

Eriks sednare öden länna wi ide; ty straxt efter sitt smärtsamma besöl i hemmet gif han åter ombord på ett fartyg och seglade till fremmande länder — troligen för att ej mera återvända.

